

© EU/Eren Aygün

T Türkiye’de yaşayan mülteci sayısı yaklaşık **4 milyon** (kaynak: T.C. İçişleri Bakanlığı)

Mülteciler için AB Mali Yardım Programı kapsamında Türkiye’ye ayrılan insani yardım fonu:

2.4 milyar Avro (2016-2019)

Mali Yardım Programı kapsamındaki toplam yardım:

3 milyar Avro (2016-2017)

3 milyar Avro (2018-2019)

Mali Yardım Programı dışında ek insani yardım fonu :

2020 için **531.7 milyon** Avro

Son güncelleme: 26/8/2020

Avrupa Sivil Koruma ve İnsani Yardım Operasyonları

Türkiye

Özet

Türkiye, halihazırda yaklaşık 4 milyon mülteciyi barındırarak, dünyada en fazla mülteci nüfusuna ev sahipliği yapmaktadır. Bunların yaklaşık 3.6 milyonunu, 9 yıldan uzun bir süredir ülkelerinin yıkımına neden olan çatışmalardan kaçan Suriyeliler oluşturmaktadır. Türkiye’deki mültecilerin büyük çoğunluğu, temel hizmetlere sınırlı, fakat giderek artan bir erişim ile kampların dışında yaşamaktadır. Avrupa Birliği (AB), Türk kurumlarıyla yakın işbirliği içinde, en dezavantajlı kişilere insani ihtiyaçlar temelinde yardım sunmaktadır. 2015’ten itibaren AB, 20’den fazla ortak kuruluş ile 80’in üzerinde insani yardım projesi anlaşması yapmıştır.

İhtiyaçlar neler?

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği’ne göre, Türkiye’deki mültecilerin yüzde 98’den fazlası zorlu ve çoğu zaman riskli koşullar altında kampların dışında yaşamaktadır. Türkiye, kayıtlı mültecilere eğitim ve sağlık hizmetleri de dahil olmak üzere, temel hak ve hizmetlere erişim sağlama konusunda övgüye değer bir çaba sarf etmektedir. Bununla birlikte, yıllardır süren göç nedeniyle, birçok mülteci ailesi maddi kaynaklarını tüketmiştir. Geçim giderleri ve düzenli bir gelire erişmedeki zorluklar, dezavantajlı ailelerin temel ihtiyaçlarını karşılamalarını zorlaştırmaktadır. Bazıları, çocuk işçiliği veya dilencilik gibi yollara başvurmaktan başka seçeneklerinin olmadığını düşünürken; çoğu aile de günlük yiyecek tüketimini azaltmakta veya yaşam standartlarının altında yaşamaktadır.

Nasıl yardım ediyoruz?

Avrupa Birliği, Türk makamları ile yakın işbirliği içinde, mültecilere ve ev sahibi topluluklara ihtiyaçları olan desteği vermek için insani yardım projeleri finanse etmektedir.

Dahası, Türkiye'yi mültecileri desteklemeye yönelik geniş kapsamlı çabalarında desteklemek üzere 2016 yılında, AB bütçesinden ve AB Üye Devletlerinin katkılarıyla finanse edilen Mülteciler için Mali Yardım Programı oluşturulmuştur. Mali Yardım Programı kapsamında, 2,4 milyar Avro insani yardım için tahsis edilmiş ve anlaşmaya bağlanmıştır.

AB'nin Türkiye'deki iki öncü insani projesi bulunmaktadır; Sosyal Uyum Yardımı (SUY) Programı ve Şartlı Eğitim Yardımı (ŞEY) projesi.

SUY Programı, en dezavantajlı mülteci nüfusa temel günlük ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri bir banka kartı sunan sosyal yardım planıdır. 2016 yılından itibaren insani yardım ortakları, AB fonları sayesinde, Türk Kızılayı ve Türk kamu kurumları ile işbirliği halinde, mülteci ailelere, en temel ihtiyaçlarını banka kartları ile karşılamalarına yardım etmektedir. Bu, AB'nin tarihindeki en büyük insani yardım programıdır ve Temmuz 2020 itibarıyla, 1.75 milyonun üzerinde mülteciyi desteklemektedir. Ayrıca, AB tarafından finanse edilen ortak kuruluşlar, diğer acil ihtiyaç malzemelerinin yanında 700.000'den fazla elektronik kart, gıda yardımı veya kit dağıtmıştır.

Koronavirüs pandemisi esnasında dezavantajlı mültecilere yardım etmek için AB, insani yardım müdahalesini yeni ihtiyaçlara ve zorluklara göre adapte etmiştir. Örneđin, koronavirüsün yıkıcı ekonomik etkilerine karşı mültecileri destekleyebilmek adına AB, SUY programı kapsamında bir defaya mahsus ek nakit ödemesi gerçekleştirmiştir.

Avrupa Birliği, 2017'den itibaren, dezavantajlı mülteci ailelerine, çocukları düzenli olarak okula devam etme şartına bağlı olarak iki ayda bir nakit transferi sağlayan "Şartlı Eğitim Yardımı" (ŞEY) projesini desteklemektedir. ŞEY Programı, AB'nin acil durumlarda eğitim alanındaki en büyük insani yardım programıdır. Haziran 2020 itibarıyla, 623 binden fazla çocuğa destek sağlanmıştır.

AB fonları sayesinde, 20 binden fazla Suriyeli mülteci çocuk ve genç, kayıp okul yıllarını telafi etmelerine yardımcı olan hızlandırılmış öğrenme programlarına kayıt olmuştur. Suriyeli çocuklar temel okuma-yazma ve matematik derslerine, Türkçe dil kurslarına katılmaktadırlar. AB, örgün ve yaygın eğitim faaliyetlerine katılımlarını kolaylaştırmak adına ayda ortalama binden fazla çocuğa ulaşım hizmeti sağlamaktadır.

Bu programlar, yasal danışmanlık, psikososyal destek ve resmi evraklara erişimi kapsayan koruma hizmetleri ve özelleştirilmiş sağlık hizmetlerini içeren çeşitli insani yardım projeleri ile tamamlanmaktadır. İnsani yardım ortaklarımız, AB fonları desteğiyle, 19 ilde bir milyondan fazla mülteciye temel sağlık hizmeti sunmuştur.

AB, Mali Yardım Aracı kapsamında finanse edilen projelere ek olarak, 2020 yılında 531.7 milyon Avroluk insani yardım bütçesi tahsis etmiştir. Bunun 485 milyon Avroluk bölümü, SUY ve ŞEY Programlarına, Türkiye'deki en dezavantajlı mültecilerin desteklenmesini 2021 sonuna kadar sürdürmek için ayrılmıştır.

